

MUZEJSKI ČASOPIS

TISKOVINA

MUZEJSKO DRUŠTVO
JESENICE

GORNJESAVSKI
MUZEJ JESENICE

BLAGOSLOV KONJ BO VPISAN V REGISTER NESNOVNE KULTURNE DEDIŠČINE SLOVENIJE

V lanskem letu smo v Gornjesavskem muzeju Jesenice na Koordinatorja varstva nesnovne kulturne dediščine naslovili pobudo za vpis žegnanja konj na Štefanovo v Register nesnovne kulturne dediščine Republike Slovenije in se pred kratkim razveselili obvestila, da: »prijavljeni element nesnovne kulturne dediščine odgovarja merilom in je zato primeren za vpis v Register nesnovne kulturne dediščine. O vpisu enote v Register boste pisno obveščeni«.

Blagoslov konj na Blejski Dobravi 26. decembra 2023 (Foto Sašo Valjavec)

Sveti Štefan, katerega god 26. decembra pri nas še posebej slavimo na Blejski Dobravi, je zavetnik konj v Srednji in Severni Evropi. Najstarejšo znano omembo blagoslova konj na Slovenskem najdemo pri Valvasorju v Slavi vojvodine Kranjske, najstarejši zapis o blagoslovu konj na sploh pa je rokopis iz 10. stoletja iz Trierja v Nemčiji, obredje ob blagoslovu konj pa je zapovedano že z Rimskim obrednikom iz leta 1614. Žegen je omenjal tudi jeseniški kronist Anton Žerjav: »Na Blejsko Dobravo so vse do druge svetovne vojne iz okoliških krajev vsako

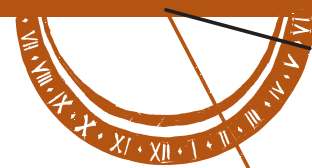
letu na ta dan trumoma poromali in se udeležili starega cerkvenega opravila, namenjenega v veliki meri za konje, oziroma za srečo konj.«

Nesnovna kulturna dediščina so prakse, predstavitve, izrazi, znanja in veščine, ki jih skupnosti, skupine ali posamezniki prenašajo iz roda v rod in jih nenehno poustvarjajo kot odziv na svoje okolje, naravo in zgodovino. Njen čar je, da ima svojo zgodovino, je hkrati tradicionalna in sodobna, spoštljiva do preteklosti in odprta do kreativnosti. S tem lahko aktivno prispeva k izzivom današnje nenehno spreminjajoče se družbe. Zlasti s svojo vpetostjo v lokalno skupnost, ki tovrstno dediščino prepoznava in ceni, jo vzdržuje, oživlja in prenaša, jo s tem osmišlja. Zato gre zahvala Dobravkam in Dobravcem za neprecenljiv doprinos, ki pomaga ohranjati ne samo njihovo temveč tudi našo skupno kulturno dediščino.

Špela Smolej Milat,
kustodinja za etnologijo GMJ

KVIZ O ZGODOVINI MESTA JESENICE 2025

Gornjesavski muzej Jesenice bo tudi v letu 2025 v sodelovanju z jeseniškimi izobraževalnimi, vzgojnimi in kulturnimi organizacijami pripravil kviz iz zgodovine mesta Jesenice. Ker v letošnjem letu obeležujemo 80. obletnico bombardiranja Jesenic s strani zaveznikov in konec druge svetovne vojne, je letošnja tema kviza »Jesenice v vojni vihri 2. svetovne vojne«. Jesenice so bile okupirane 11. aprila 1941 najprej s strani Italijanov, ki so 19. aprila predali oblast Nemcem. Nacisti so poleg Gorenjske štiri leta obvladovali velik del današnje Slovenije, vse do kapitulacije Nemčije 8. maja 1945.

LETO XXXIV, FEBRUAR 2025,
ŠTEVILKA 1

Jesenice po zavezniškem bombardiranju 1. 3. 1945 (fototeka GMJ)

Udeleženci kviza se bodo seznanili z različnimi vidiki okupacije, na finalu, ki bo potekalo 17. marca 2025 v Kinu Železar, pa bodo za priznanja in nagrade tekmovali tisti učenci in učenke, ki bodo na šolskih tekmovanjih pokazali največ znanja.

Daša Čopi, kustodinja za kulturno in umetnostno zgodovino GMJ

MUZEJ NA OBISKU

17. februar 2025, ob 17. uri: OZKOTIRNA PROGA JESENIŠKE ŽELEZARNE

V Društvu upokojencev Jesenice bomo predstavili **industrijsko železnico jeseniške železarne**. Tirna širina 76 cm se je prvič pojavila v času gradnje Sueškega prekopa, močno pa se je uveljavila, ko je Avstro-Ogrska dobila v upravljanje Bosno in Hercegovino. Z nekaj več kot 18 kilometri je bila jeseniška ozkotirna železnica največje industrijsko železniško omrežje na Slovenskem. Odlikovala se je po zgodnji elektrifikaciji, velikem številu parnih in električnih lokomotiv ter po lastni izdelavi lokomotiv. Prvo električno ranžirno lokomotivo je dobila že leta 1904 in je služila predvsem za razkladanje ingotov v javorniški valjarni. Železarna je imela 11 parnih, 6 električnih, 2 bencinski in 3 dizelske ozkotirne lokomotive. Vozovna delavnica je poleg popravil izdelala električno, akumulatorsko parno in dizelsko lokomotivo.

**dr. Marko Mugerli, muzejski svetovalec,
kustos za železarstvo GMJ**

RAZSTAVA »NAJ SE ZGODI KARKOLI, TO OSTANE: NA VRHU SMO! (T. Škarja)« V LJUDSKEM DOMU V KRANJSKI GORI

V Ljudskem domu v Kranjski Gori smo postavili razstavo o uspešni peti jugoslovanski alpinistični himalajski odpravi na Kangbačen I. 1974. Razstava je bila pripravljena v okviru 50. obletnice odprave in osvojitve vrha. To je bila druga odprava na ta vrh v SV delu Nepala v bližini Kangčendzenge, ki je bila izjemno uspešna, saj je kar devet članov od sedemnajstih doseglo vrh »skoraj osemtisočaka«. Poleg Kangbačena so osvojili še tri druge vrhove, med njimi še dva bisera: Jaho Peak (prvopristopniki) in Wedge Peak. Med člani sta bili tudi Mojstranški veverici – Janez Dovžan in Miha Smolej, o katerih boste izvedeli več v novi knjigi PZS.

V letu 2025 pa praznujemo 60. obletnico prve odprave na Kangbačen, ko je druga jugoslovanska alpinistična odprava dosegla za tiste čase najvišjo točko nadmorske višine Koto (danes Zahodni Kangbačen oz. Jalung Ri) in našla ključ do rešitve pristopa in vzpone čez ledenik Ramtang.

Mojstranški veverici v baznem taboru (osebni arhiv B. Pollak)

Na razstavi *Naj se zgodi karkoli, to ostane: na vrhu smo!* (T. Škarja) so barvite fotografije Janeza Dovžana in Bojana Pollaka, kopije časopisnih odrezkov/prispevkov odprav ter predmeti Franca Jeromna in risbe in akvareli Danila Cedilnika - Dena. Izbor fotografij s podnapisi in spremnim tekstom je pripravila kustodinja za planinstvo GMJ Ana Katarina Zihelr. **Razstavo si boste lahko ogledali do 22. 4. ob organiziranih prireditvah, ki se bodo odvijale v Ljudskem domu.**

**Ana Katarina Zihelr, muzejska svetovalka,
kustodinja za zgodovino planinstva GMJ**

PODELITEV NAGRAD ALPSKE KONVENCIJE

Ambrož Černe z mentorico dr. Irmo Potočnik Slavič in sodelavko pri pripravi projekta Natalijo Štular, kustosinjo za pedagogiko in izobraževanje v našem muzeju. (foto: Ana Katarina Žiherl)

Alpska konvencija je ob zaključku slovenskega predsedovanja v torek, 21. januarja 2025, podelila nagrade mladim znanstvenikom, med katerimi je bil tudi predstavnik Info točke, Ambrož Černe. Nagrado je dobil za **magistrsko delo Geolokacijska igra kot način revitalizacije kozolcev v Zgornjesavski dolini**. Nagrada se podeljuje vsaki dve leti in jo podpirajo predsedstvo Alpske konvencije, Stalni sekretariat in info točke Alpske konvencije, natečaj pa je izveden v sodelovanju z Mednarodnim znanstvenim odborom za raziskave v Alpah (International Scientific Committee on Research in the Alps, [ISCAR](#)).

**Natalija Štular, muzejska svetovalka,
kustodinja za pedagogiko in izobraževanje GMJ**

MESTNI MUZEJ KOSOVA GRAŠČINA – RAZSTAVNI PROGRAM

V letošnjem letu bomo v Mestnem muzeju Kosova graščina obiskovalcem ponovno ponudili raznolik program občasnih razstav. Po zaključku lastne muzejske razstave *Življenje v gibanju* bo tematiko napredka in razvoja zamenjala temna stran naše zgodovine. Na razstavi *Pomlad, ko je padalo železo* se bomo ob 80. obletnici konca druge svetovne vojne spomnili na dogodek, ki je spremenil podobo Jesenic in mnogih življenj – bombardiranja Jesenic s strani zaveznikov 1. marca 1945. Ta del razstave bosta strokovno predstavila dr. Uroš Košir in Aleš Bedič, ki se podobnih tematik lotevata tudi s člani društva Vršič, katerega ustanovitelja sta. Kaj se je na naših tleh, natančneje na Jesenicah, dogajalo pred bombardiranjem, bo predstavil drugi del razstave, ki se bo osredotočil na čas nacistične okupacije. Razstava se vsebinsko povezuje in dopolnjuje s stalno razstavo *Mladost mesta rdečega*

prahu. Smo se iz tragedij in vojn 20. stoletja ljudje kaj naučili?

Naslednja razstava bo po dveh letih ponovno pokazala najboljša dela slovenskih fotografinj po izboru strokovne žirije. V Kosovi graščini bo od 24. 4. 2025 na ogled fotografska razstava **Slovenske fotografinje se predstavijo 2025**, ki jo v sodelovanju z Gornjesavskim muzejem Jesenice pripravlja Fotografsko društvo Jesenice. Natečaj je objavljen in Fotografsko društvo Jesenice vabi vse fotografinke iz Slovenije ter Slovenke iz zamejstva in tujine, da prijavijo svoja dela.

V poletje nas bo popeljala razstava mariborskega umetnika Gregorja Pratnekerja, ki bo na ogled od 19. 6. 2025 pa vse do prvih dni septembra. **Gregor Pratneker** (1973) se je s slikarstvom začel ukvarjati v devetdesetih, v zadnjem obdobju pa se posveča predvsem krajinam. Kot je zapisala Breda Kolar Sluga, je narava, še posebej gozd prostor čudes, strahu in upanja, saj je del njegovega vsakdana že od otroštva.

Gregor Pratneker, *Poletje gozda*, 2024, olje na platnu, 100 x 150cm.

Za svoje delo je prejel več nagrad, v letu 2013 prvo nagrado Majskega salona, ki jo podeljuje Zveza društev slovenskih likovnih umetnikov. Največ mednarodnih nagrad je dobil v Franciji, kjer tudi veliko razstavlja. Leta 2014 je s svojo sliko *Zimsko jutro* uspel prepričati žirijo na legendarnem Jesenskem salonu v Parizu.

**Daša Čopi, kustodinja za kulturno
in umetnostno zgodovino GMJ**

POČITNIŠKE DELAVNICE V SLOVENSKEM PLANINSKEM MUZEJU V MOJSTRANI

V času zimskih počitnic bodo v **Slovenskem planinskem muzeju** v Mojstrani tudi letos potekali **počitniški programi za otroke**. Pripravili smo pet zanimivih programov spoznavanja, raziskovanja in ustvarjanja na temo življenja živali v gorskem svetu, odkrivanja skritih kotičkov muzeja, življenja otrok pod himalajskimi osemtisočaki, gorskih pravljic

Pravljičica o zmaju pod Raduho (foto: Natalija Štular)

in ljudskega izročila. Programe bomo popestrili z risanjem planinskih fraktalov.

Delavnice bodo vsak dan med 10. in 12. uro. Namenjene pa so otrokom od sedmega leta naprej, mlajši pa nas lahko obišejo v spremstvu odraslih. Cena posamezne delavnice je 6 eurov. Prijave niso potrebne.

**Natalija Štular, muzejska svetovalka,
kustodinja za pedagogiko in izobraževanje GMJ**

PO SLEDEH KEKČEVIH STORJIC

Peter Jakelj Smerinjek je »glavni krivec«, da so pripovedke o Pehti, Bedancu, Kosobrinu in ostali družini našle pot do pisatelja Josipa Vandota, ki jih je nekoliko predelane zapisal za vse večne čase. (Iz filma Pri naših pravljicarjih, Arhiv RTV Slovenija).

V Muzeju Kranjska Gora smo v decembru ob 140. obletnici rojstva in 80. obletnici smrti **Josipa Vandota**, avtorja znamenitih planinskih pripovedk o Kekcu, odprli **ново stalno razstavo o ustnem izročilu in literarni dediščini Doline**.

Nekoč, že dolgo je tega, so se po Gornjesavski dolini potikala nadvse nenavadna bitja: coprnice, môre, divje jage, Pehtre in Bedanci, velikani, žalik žene, in še in še ... Ljudje so trdno verjeli v ta bitja. In si o njih pripovedovali neverjetne zgodbe, »storjice«. Na novi razstavi predstavljamo pravljicarje in pisatelje, ki so poskrbeli, da spomin na bajke davnih dni še živi in da so se Pehta, Bedanc, Vitranc in drugi ohranili v današnji čas skozi pripovedi, knjige, slikanice in filme.

Ustno oziroma bajčno izročilo naše Doline je tako bogato in pestro, da ga je izjemno težko predstaviti le v obliki razstave, ljudska govornica tako živa, da zvodeni v prepisih strokovnjakov, slike, ki se ob teh pripovedih porajajo v domišljiji, pa je nemogoče prelitati na papir. Zato smo ob razstavi pripravili serijo predavanj, delavnic in pogovorov v sklopu študijske skupine z naslovom Zapuščina tete Pehte danes z namenom spodbuditi domačine, da nam zaupajo spomine na pravljlična bitja svojega otroštva ter šege in navade, ki morda živijo le še v pripovedih, saj je izročilo še kako živo, vsaj dokler je še zapisano v spominih domačinov.

**Špela Smolej Milat,
kustodinja za etnologijo GMJ**

OHRANJANJE KULTURNE DEDIŠČINE V LOKALNEM OKOLJU: KAKO SMO NA JESENICAH VČASIH ŽIVELI S KNJIGO

V okviru študijskega krožka Kako smo včasih živeli, ki ga organizira Ljudska univerza Jesenice v sodelovanju z Občinsko knjižnico Jesenice in Gornjesavskim muzejem Jesenice, smo v decembru izdali že 19. knjižico, katere tema je vse, kar je povezano z branjem, pisanjem, knjigami in pisano besedo nasploh.

Kljub temu da do branja in pisanja gojimo različno močna čustva, ne moremo mimo dejstva, da je pismenost ena od osnovnih veščin, ki se jih naučimo v zgodnjem otroštvu in je neizogibno znanje na vseh področjih življenja. V 21. stoletju zahodna družba pismenost smatra za nekaj samoumevnega, a pred uvedbo obveznega šolanja leta 1774 je bilo to znanje rezervirano le za peščico privilegiranih. Tudi po uvedbi obveznega šolanja je bila po popisu prebivalstva leta 1961 skoraj tretjina žensk v Jugoslaviji nepismenih, v Sloveniji pa le manj kot dve od stotih. Še danes je nekaj držav na svetu, kjer je pismenih manj kot tretjina prebivalstva.

Srečo imamo torej, da smo lahko spisali in bomo tudi prebrali novo knjižico, ki jo brezplačno lahko prevzamete po vseh muzejskih hišah Gornjesavskega muzeja Jesenice, v Občinski knjižnici Jesenice in na Ljudski univerzi Jesenice, saj »kdor bere, živi tisoč življenj preden umre. Kdor ne bere, živi le enega.« (George R. R. Martin: Ples z zmaji)

**Špela Smolej Milat,
kustodinja za etnologijo GMJ**

VODSTVA Z ZNANIMI JESENICANI

V mesecu marcu in aprilu bomo nadaljevali z vodstvi znanih Jeseničanov po stalni razstavi Mladost mesta rdečega prahu. Obiskovalci boste ponovno izvedeli marsikaj novega in spoznali Jesenice skozi oči dveh posameznikov, ki soustvarjata našo pestro kulturno krajino.

V mesecu marcu nas bo ob 96. obletnici ustanovitve

Vitomir Pretnar kot fotograf, osebni arhiv Vitomirja Pretnarja.

Milan Trkulja v vlogi Andreja Čuferja v kratkem filmu Spomini starih Jesenic III. (RAGOR)

mesta Jesenice v Kosovi graščini obiskal prav poseben gost – iz leta 1929 se bo za eno uro k nam preselil **Andrej Čufer**, takratni župan Jesenic. Skupaj se bomo sprehodili po razstavi o našem mestu in zagotovo nam bo gospod župan zaupal kakšno zanimivo anekdoto iz tistega časa. Aprila nam bo s svojimi spomini in mnogimi zgodbami postregel **Vitomir Pretnar**. Kot načelnik Upravne enote Jesenice in direktor občinske uprave je delal in doživel veliko zanimivih stvari, kot upokojenec pa se ukvarja z ljubiteljsko kulturo, predvsem s fotografiranjem, raziskovanjem lokalne zgodovine in literarnim ustvarjanjem. Vabljeni!

Špela Smolej Milat in Daša Čopi,
kustodinja GM

GOROVENTURE V SLOVENSKEM PLANINSKEM MUZEJU

V Slovenskem planinskem muzeju v času zimskih šolskih počitnic že vrsto let pripravljamo festival Goroventure. Gre za sklop dogodkov, ki jih zaznamujejo filmi in predavanja iz sveta alpinizma, gorništvu in naravovarstva. Festival je nastal na temeljih Festivala gorniškega filma, ki ga že skoraj dve desetletji pripravlja Društvo za gorsko kulturo z znamenitim slovenskim alpinistom Silvom Karom na čelu. Od leta 2017 dalje je bil eno od prizorišč festivala tudi Slovenski planinski muzej, ko pa je dogodek prerasel kapaciteto naše dvorane Triglav v Slovenskem planinskem muzeju in se preselil na drugo lokacijo, pa muzealci nismo obupali. Tako od leta 2019 dalje prirejamo svoj festival – Goroventure. V zadnjih šestih letih smo se srečali s številnimi izzivi, tudi s pandemijo, ki Goroventur ni ustavila, pač pa smo se takrat preselili na splet in imeli ob izredno zanimivih vsebinah tudi po več tisoč gledalcev, kar je za naš muzej tudi svojevrsten rekord.

Goroventure bodo tudi letos ponudile izredne vsebine, vabimo vas, da jih obiščete! Cena posameznega večera je 5 € na osebo, cena celotnega programa pa 10 € na osebo.

Glede na omejeno število sedežev so priporočljive rezervacije po telefonu na 08 380 67 30 ali po elektronski pošti na: info@planinskimuzej.si

Program po dnevih:

sreda, **26. 2. 2025**, ob 20.00: Gorniški filmi

četrtek, **27. 2. 2025**, ob 20.00: Gorniški filmi

petek, **28. 2. 2025**, ob 20.00: Andrej in Marija Štremfelj - Moč noči je v svetlobi zvezd, predstavitev knjige

sobota, **1. 3. 2025**, ob 20.00: Alenka Klinar - Po vrvi do svetlobe, predstavitev knjige

nedelja, **2. 3. 2025**, ob 20.00: Patricija Verdev, Ana Baumgartner, Urša Kešar - Odprava Lalung 2024

Matjaž Podlipnik, vodja komunikacijske in tehnične službe GMJ

BIEN BO V LETU 2025 DEL PROGRAMA EVROPSKE PRESTOLNICE KULTURE IN JESENIŠKEGA POLETJA

»BIEN 2025 je preprost. Bienale tekstilne umetnosti razmišlja o trajnosti, dediščini in družbenih učinkih.« V sklopu Kreativne mreže, projekta, ki ga podpira Občina Jesenice, bomo v letu 2025 spet združili sodelovanje s kreativci, javnimi zavodi in društvi ter pripravili aktivnosti na več jeseniških lokacijah. Napovedujemo razstave, delavnice, vodstva in še kaj. Sledite nam na naši spletni strani www.gmj.si in družabnih omrežjih, kjer bo to pomlad predstavljen program BIEN 2025. Tokrat gremo s projektom preprosto še širše – v Kranj, Idrijo, Škofjo Loko in tudi v Evropsko prestolnico kulture Novo Gorico.

Odprtje tekstilnih razstav na Tržnici na Stari Savi in v Doliku bo 4. junija 2025.

Nina Hribar, koordinatorka in organizatorka kulturnih programov GMJ

BIEN 2023, Vesolje sonc na Stari Savi (foto: Vidmar)

UTRINKA Z OKTOBRskega IZLETA

Celo uro smo se z avtobusom vozili med žerjavi, kontejnerji, skladišči... v ogromni Luki Koper (foto: Aleš Lagoja)

Sprehod po naravnem rezervatu Škocjanski zatok (kamarški konji): Ali se dovolj zavedamo bogastva in raznolikosti narave? (foto: Aleš Lagoja)

MAJSKI IZLET MDJ V PODSREDO, OLIMJE, PODČETRTEK v soboto, 17. maja 2025, ob 7. uri

Krenili bomo ob 7. uri s Hrušice - AP Dobrnjnik. Kot vedno, se bomo najprej ustavili na enem od počivališč in se primerno okrepčali, nato pa pot nadaljevali v smeri proti robu Kozjanskega parka. Prva točka našega izleta bo tokrat ogled »najbolj grajskega med gradovi na Slovenskem« (priponko je dobil zaradi skoraj neokrnjenega srednjeveškega videza) gradu Podsreda., ki mu pripada posebno mesto med gradovi na območju Kozjanskega parka, saj z bogato kulturno dejavnostjo živi tudi danes. Je eden redkih kulturnih spomenikov romanske dobe, ki je v zadnjih tridesetih letih iz skoraj propadajočega stanja skozi celovito prenovo postal pomemben nosilec kulturne, izobraževalne, družabne in turistične ponudbe v tem delu Slovenije.

Grad Podsreda (vir: splet)

Po ogledu tega prelepega, mogočnega gradu se bomo na kratko oglasili v čokoladnici Olimje, kjer se bomo seznanili z njihovo zgodovino, opisom čokolade in pralinejev ter demonstracijo modeliranja čokolade. Seveda iz čokoladnice ne bomo odšli prazni, saj si bomo lahko nakupili sladkih čokoladnih darilc za naše drage ali pa kar za lastno razvajanje.

Dobrote iz Olimja (vir: splet)

Mamljive vonjave nas bodo vodile naprej do samostana Olimje, kjer diši nekoliko drugače, a nič manj prijetno po medu in zeliščih. Bratje minoriti, ki vodijo samostan Olimje, so namreč na nekdanjem grajskem vrtu uredili čebelnjak in zeliščni vrt, kjer »za vsako bolezen ena rož'ca rase«. Svoje pripravke in zelišča nam bodo ponudili v zeliščni lekarni, kjer bo lahko vsak od nas našel in izbral zdravilo za svoje bolezenske težave. Seveda nam bodo razkazali tudi eno najlepših baročnih umetnin v naši domovini, veličastno cerkev Marijinega Vnebovzeta s čudovitim oltarjem, skoraj štiri stoletja staro samostansko lekarno, »škofovo sobo«, kjer je nekoč ob svojih obiskih bival tudi Antón Martin Slomšek, čudovito poročno dvorano, kjer lahko obnovite ali na novo sklenete poročno zaobljubo, in še

veliko drugih skritih koticov.

Ko se bomo poslovili od prijaznih in gostoljubnih menihov, se bomo zapeljali še do domačije Haler, kjer si bomo privoščili okusno kosilo.

Na koncu se bomo seznanili še s postopkom varjenja piva, ki že od leta 1996 predstavlja začetno in poglavitno dejavnost domačije. Seveda bomo njihovo pivo tudi poskusili in ga po želji odnesli s seboj.

Domov se bomo vrnili v večernih urah.

Prijavite se lahko pri Darki Rebolj (tel.: 031/787-363) ali na Muzejskih večerih - do zasedbe avtobusa.

Župnijska cerkev Marijinega Vnebovzetja, Olimje (vir: splet)

Darka Rebolj

VABILO NA OBČNI ZBOR MUZEJSKEGA DRUŠTVA JESENICE

V skladu s 16. členom Pravil Muzejskega društva Jesenice (MDJ) sklicuje Upravni odbor MDJ redni letni občni zbor (volilni) v četrtek, 20. februarja 2021, ob 18. uri v Kosovi graščini in vas vljudno vabi, da se ga udeležite.

Za občni zbor predlagam naslednji dnevni red:

1. Izvolitev organov občnega zbora (delovnega predsedstva, verifikacijske komisije, zapisnikarja, overovateljev zapisnika, kandidacijske / volilne komisije)
2. Poročilo verifikacijske komisije.
3. Potrditev dnevnega reda
4. Poročilo predsednika o delu MDJ v letu 2024.
5. Finančno poročilo za leto 2024.
6. Poročilo nadzornega odbora.
7. Razpravo na poročila
8. Razrešnica obstoječih organov MDJ
9. Volitve upravnega odbora, nadzornega odbora disciplinske komisije in predsednika MDJ
10. Načrt dela v letu 2025.
11. Razno.

Aleš Lagoja, predsednik MDJ

SPOMLADANSKI PROGRAM MUZEJSKIH VEČEROV MUZEJSKEGA DRUŠTVA JESENICE 2025

20. 2. 2025: Saša Mesec – Fanny Susan Copeland in slovenske Alpe

20. 3. 2025: Janez Dovžan – Čudoviti Nepal in velikani Himalaje

17. 4. 2025: Ddr. Verena Vidrih Perko – Ravena, čudež sredi močvirja

15. 5. 2025: Tomaž Petek – Geološke zgodbe iz kamnin v Javorniškem Rovtu

Muzejski večeri bodo potekali vsak tretji četrtek v mesecu ob 19. uri v Mestnem muzeju Kosova graščina.

MUZEJSKI VEČER 20. 2. 2025 ob 19. uri: FANNY SUSAN COPELAND IN SLOVENSKE ALPE

Ženske v slovenskih gorah niso od vedno v samoumevno enakovrednem položaju z moškimi. Fanny S. Copeland, ki je v Sloveniji prevzela službo lektorice ravno leta 1921, ko je bil ustanovljen Turistovski klub Skala, ni skrivala svojega navdušenja nad gorami. Pridružila se je alpinistom skalašem in v njihovi družbi opravila zavidljivo število zahtevnih tur. Leta 1931 je izšla njena knjiga Beautiful Mountains, ki govori o njenih doživetjih v gorah. Skupaj z odlično alpinistko Miro Marko Debelak sta leta 1936 izdali vodnik »A short guide to the Slovene Alps« - Kratek vodnik po slovenskih Alpah, namenjen angleško govorečim tujcem. To pa nista edini deli, s katerima je skrbela za popularizacijo gora – o slovenskih gorah je objavljala članke v tujih revijah, na obisk naših krajev pa so po njeni zaslugi prišli številni ugledni gostje. Mesto njenega zadnjega počitka je pod Triglavom, na katerega se je povzpela še kot 88-letna gospa.

Saša Mesec

MUZEJSKI VEČER 20. 3. 2025 ob 19. uri: ČUDOVITI NEPAL IN VELIKANI HIMALAJE

Globoka želja vsakega alpinista je obiskati skrivnostni, eksotični Nepal in se povzpeti višje v nedrja ali celo na vrh kakšnega od veličastnih v led okovanih vrhov najvišjih gora na našem planetu. Vzpeti se na enega od štirinajstih osemtisočakov pa za nas pomeni enako kot doseči medaljo na olimpijadi. Uresničitev sanj se je zgodila pred petdesetimi leti, ko sva bila z mojim soplezalcem Mihom Smolejem izbrana v ekipo V. JAHO – Pete jugoslovanske himalajske odprave na Kangbačen,

Pogled na Himalajo, foto: Janez Dovžan

7902 m visoko goro, ki stoji na tromeji Nepala, Tibeta in Indije. Kljub prežvečeni, takrat dosegljivi literaturi himalajskih vzponov in Tibeta je doživetje močno presešlo pričakovanja in zastrupitev, zasvojenost je nastopila trajno. Tako mi je bilo dano v naslednjih letih ponovno obiskati Nepal in stopiti še na dva mogočna vrhova: Makalu, 8464 m in Amu Dablam, 6950 m.

Hvaležen sem mojemu Angelu varuhu in strašnim bogovom Himalaje z Maha Kali - Veliko Črno - na čelu, da so bili milostni z menoj in mojimi prijatelji skozi vse zgodbe v višinah in dolinah Nepala.

Janez Dovžan

MUZEJSKI VEČER 17. 4. 2025 ob 19. uri: RAVENA, ČUDEŽ SREDI MOČVIRJ

Ravena je danes pomembno industrijsko središče na Jadranu. Nekoč pa je bila osrednje pristanišče. Gradnja povezovalnih kanalov je mestu, ki leži sredi močvar reke Pad, omogočila varnost. Leta 402 je Ravena postala glavno mesto Zahodnega rimskega cesarstva in središče kulturnega in gospodarskega življenja. Je svojevrsten spomenik krščanske umetnosti, znana je

Mozaik iz Ravene (vir: ddr. Verena Vidrih Perko)

po dobro ohranjenih poznorimskih in bizantinskih stavbah z edinstvenimi mozaiki. Bila je v živahnem političnem in kulturnem stiku s Konstantinoplom, kar jasno odražajo arhitektura in umetnost, posebej izjemni spomeniki, kot so mavzolej Galle Placidije, cerkvi San Appolinare Nuovo in San Appolinare in Classe ter grobnica ostrogotskega kralj Teoderika Velikega. Osem stavb je na Unescovem seznamu svetovne dediščine.

ddr. Verena Vidrih Perko

MUZEJSKI VEČER 15. 5. 2025 ob 19. uri: GEOLOŠKE ZGODBE IZ KAMNIN V JAVORNIŠKEM ROVTU

Jeseniški prostor nam kaže izredno pestrost kamnin, ki so bile zaradi posebnih zgodovinskih okoliščin dolgo najbolj raziskovane v slovenskem prostoru. Te kamnine nam s svojimi lastnostmi, sestavo, zgradbo in fosilnimi ostanki pripovedujejo zgodbe iz davne geološke preteklosti, ki se zdijo večini izredno zanimive in včasih povsem neverjetne. Kar težko si je zamisliti, da so na mestu, kjer se danes dvigajo visoki vrhovi, nekoč bila območja širnega oceana ali vroči puščavski predeli. Na večeru se bomo posvetili nekaj izbranim vzorcem kamnin iz okolice Javorniškega Rovta in iz njih izluščili zgodbe, ki jih je vanje zapisala narava. Te zgodbe bomo povezali v geološko dogajanje skozi čas nekaj sto milijonov let.

Tomaž Petek

ČLANARINA ZA LETO 2025

Člane Muzejskega društva Jesenice obveščamo, da članarina za leto 2025 ostaja nespremenjena, torej 12,00 €.

Članarino lahko plačate pri blagajničarki Mojci Prešeren, telefon številka 031 309 778, na muzejskih večerih, ali pa članarino nakažete na bančni račun društva.

Za nakazilo uporabite naslednje podatke:

Prejemnik: Muzejsko društvo Jesenice
Koda namena: ADMG
Namen: članarina 2025
BIC koda: KBMASI2X
Referenca: SI 00 2025
TRR št.: SI 56 0400 1004 6477 830

Blagajničarka Mojca Prešeren

MUZEJSKI ČASOPIS

Urednica: Daša Čopi
Izdajatelja: Muzejsko društvo Jesenice in Gornjesavski muzej Jesenice
Založnik: Gornjesavski muzej Jesenice

Oblikovanje in tisk: Tiskarna knjigovoznica Radovljica d.o.o.
Jezikovni pregled: Majda Malenšek, MDJ
Naklada: 150 izvodov
Časopis je brezplačen.